Piatok 21. mája 2021

P9_TA(2021)0262

Primeraná ochrana osobných údajov zo strany Spojeného kráľovstva

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. mája 2021 o primeranej ochrane osobných údajov zo strany Spojeného kráľovstva (2021/2594(RSP))

(2022/C 15/23)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), najmä na jej články 7, 8, 16, 47 a 52,

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 16. júla 2020 vo veci C-311/18, *Data Protection Commissioner proti Facebook Ireland Limited a Maximillianovi Schremsovi* (ďalej len „rozsudok vo veci Schrems II“) ([1]),

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 6. októbra 2015 vo veci C-362/14, *Maximillian Schrems proti Data Protection Commissioner* (ďalej len „rozsudok vo veci Schrems I“) ([2]),

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 6. októbra 2020 vo veci C-623/17, *Privacy International proti Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs* ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2014 o programe sledovania Národnej bezpečnostnej agentúry Spojených štátov amerických, orgánoch sledovania v jednotlivých členských štátoch a ich vplyve na základné práva občanov EÚ a na transatlantickú spoluprácu v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí ([4]),

— so zreteľom na uznesenie z 5. júla 2018 o primeranosti ochrany poskytovanej štítom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2018 o využívaní údajov používateľov Facebooku spoločnosťou Cambridge Analytica a dosahu na ochranu údajov ([6]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2021 o rozsudku Súdneho dvora Európskej únie zo 16. júla 2020 – Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited, Maximillian Schrems (Schrems II) – vec C-311/1 ([7]);

— so zreteľom na svoje uznesenie z 26. novembra 2020 o preskúmaní obchodnej politiky EÚ ([8]),

— so zreteľom na Dohodu o obchode a spolupráci z 31. decembra 2020 medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej ([9]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2021 o výsledku rokovaní medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom ([10]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov ([11]) (všeobecné nariadenie o ochrane údajov),

---

([1]) ECLI:EU:C:2020:559.
([2]) ECLI:EU:C:2015:650.
([3]) ECLI:EU:C:2020:790.
([4]) Ú. v. EÚ C 378, 9.11.2017, s. 104.
([5]) Ú. v. EÚ C 118, 8.4.2020, s. 133.
([6]) Ú. v. EÚ C 345, 16.10.2020, s. 58.
([7]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0256.
([8]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0337.
([9]) Ú. v. EÚ L 444, 31.12.2020, s. 14.
([10]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0141.
([11]) Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov ([12]) (smernica o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcu sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií ([13]),

— so zreteľom na návrh Komisie z 10. januára 2017 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o rešpektovaní súkromného života a ochrane osobných údajov v elektronických komunikáciách (COM(2017)0010) a na pozíciu Európskeho parlamentu k nemu, prijatú 20. októbra 2017 ([14]),

— so zreteľom na odporúčania Európskeho výboru pre ochranu údajov (EDPB) vrátane jeho vyhlásenia z 9. marca 2021 o nariadení o súkromí a elektronických komunikáciách a odporúčaní č. 01/2020 z 10. novembra 2020 o opatreniach, ktoré dopĺňajú nástroje na prenos s cieľom zabezpečiť súlad s úrovňou ochrany osobných údajov v EÚ,

— so zreteľom na referenčné kritérium primeranosti, ktoré 6. februára 2018 prijala pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29 a ktoré schválil EDPB,

— so zreteľom na odporúčania EDPB č. 01/2021 z 2. februára 2021 týkajúce sa referenčného kritéria primeranosti podľa smernice o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov,

— so zreteľom na návrhy rozhodnutí o primeranosti, ktoré Komisia uverejnila 19. februára 2021 a z ktorých jeden bol prijatý podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov ([15]) a druhý podľa smernice o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov ([16]),

— so zreteľom na stanoviská EDPB č. 14/2021 a 15/2021 z 13. apríla 2021 k návrhu vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie podľa smernice (EÚ) 2016/680 o primeranej ochrane osobných údajov v Spojenom kráľovstve,

— so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach (EDĽP) a Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov, ako aj na jeho pozmeňujúci protokol („dohovor 108+“), ktorého je Spojené kráľovstvo zmluvnou stranou,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

A. keďže schopnosť prenášať osobné údaje cez hranice môže byť kľúčovou hnacou silou inovácií, produktivity a hospodárskej konkurencieschopnosti a má kľúčový význam z hľadiska účinnej spolupráce v boji proti cezhraničnej organizovanej a závažnej trestnej činnosti, ako aj v boji proti terorizmu, ktorý čoraz viac závisí od výmeny osobných údajov;

B. keďže Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci Schrems I poukázal na to, že nediferencovaný prístup spravodajských orgánov k obsahu elektronických komunikácií porušuje podstatu práva na dôvernosť komunikácií, ako sa stanovuje v článku 7 charty, a že Spojené štáty neposkytujú dostatočné právne prostriedky nápravy pre osoby, ktoré nie sú občanmi USA, proti hromadnému sledovaniu, čo je v rozpore s článkom 47 charty;

([12]) Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89.
([13]) Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37.
([14]) A8-0324/2017.
([15]) Návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o primeranej ochrane osobných údajov zo strany Spojeného kráľovstva.
([16]) Návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 o primeranej ochrane osobných údajov zo strany Spojeného kráľovstva.

Piatok 21. mája 2021

C. keďže Spojené kráľovstvo je oddávna dôležitým obchodným partnerom mnohých členských štátov EÚ, ako aj blízkym spojencom v oblasti bezpečnosti; keďže EÚ a Spojené kráľovstvo by mali pokračovať v tejto úzkej spolupráci napriek vystúpeniu Spojeného kráľovstva z EÚ, pretože to bude prospešné pre obe strany;

D. keďže európske podniky potrebujú právnu zrozumiteľnosť a istotu, pretože schopnosť prenášať osobné údaje cez hranice sa stáva čoraz dôležitejšou pre všetky typy spoločností, ktoré dodávajú tovar a poskytujú služby na medzinárodnej úrovni; keďže rozhodnutie o primeranosti týkajúce sa Spojeného kráľovstva podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov je mimoriadne dôležité, pretože mnohé európske podniky uskutočňujú obchod cez Lamanšský prieliv, najmä vzhľadom na skutočnosť, že k brexitu došlo len nedávno a toky údajov v rámci Únie nepodliehajú obmedzeniam; keďže neprijatie spoľahlivého rámca primeranosti by mohlo viesť k narušeniu komerčných cezhraničných prenosov osobných údajov medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, ako aj k vysokým nákladom na dodržiavanie predpisov;

E. keďže dohoda o obchode a spolupráci obsahuje niekoľko záruk a podmienok týkajúcich sa výmeny relevantných osobných údajov v kontexte presadzovania práva; keďže rokovania o toku osobných údajov sa viedli súbežne s rokovaniami o dohode o obchode a spolupráci, ale do konca prechodného obdobia 31. decembra 2020 sa ich nepodarilo ukončiť; keďže do dohody o obchode a spolupráci bola ako dočasné riešenie zahrnutá premosťovacia doložka podmienená tým, že Spojené kráľovstvo sa zaviaže nezmeniť svoj súčasný režim ochrany údajov, s cieľom zabezpečiť neprerušený tok osobných údajov medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ až do prijatia rozhodnutia o primeranosti; keďže počiatočné štvormesačné obdobie bolo predĺžené a uplynie koncom júna 2021;

F. keďže posúdenie, ktoré vykonala Komisia pred predložením svojho návrhu vykonávacieho rozhodnutia, nebolo úplné ani v súlade s požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie na posudzovanie primeranosti, čo výbor EDPB zdôraznil vo svojich stanoviskách k primeranosti, v ktorých Komisii radí, aby ďalej posudzovala konkrétne aspekty práva a praxe Spojeného kráľovstva týkajúce sa hromadného zberu informácií, ich zverejňovania v zahraničí a medzinárodných dohôd v oblasti výmeny spravodajských informácií, ďalšieho využívania informácií zhromaždených na účely presadzovania práva a nezávislosti súdnych komisárov;

G. keďže niektoré aspekty práva a/alebo praxe Spojeného kráľovstva Komisia nezohľadnila, čo viedlo k vypracovaniu návrhov vykonávacích rozhodnutí, ktoré nie sú v súlade s právom EÚ; keďže v článku 45 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa uvádza, že „pri posudzovaní primeranosti úrovne ochrany zohľadňuje Komisia najmä … príslušné právne predpisy, a to všeobecné aj odvetvové, vrátane predpisov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, obrany, národnej bezpečnosti a trestného práva a prístupu orgánov verejnej moci k osobným údajom, ako aj vykonávanie takýchto právnych predpisov, pravidiel ochrany údajov, profesijných pravidiel a bezpečnostných opatrení vrátane pravidiel pre následný prenos osobných údajov do ďalšej tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii, ktoré sa v danej tretej krajine alebo medzinárodnej organizácii dodržiavajú, judikatúra“, a že „medzinárodné záväzky, ktoré dotknutá tretia krajina alebo medzinárodná organizácia prevzala, alebo iné záväzky vyplývajúce z právne záväzných dohovorov alebo nástrojov, ako aj z jej účasti na viacstranných alebo regionálnych systémoch, najmä vo vzťahu k ochrane osobných údajov“, čo zahŕňa aj medzinárodné dohody v iných oblastiach, ktorých súčasťou je prístup k údajom alebo výmena informácií, a preto je nevyhnutné vykonať posúdenie takýchto medzinárodných dohôd;

H. keďže Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci Schrems I jasne uviedol, že „pri skúmaní úrovne ochrany ponúkanej treťou krajinou musí Komisia posúdiť obsah pravidiel uplatniteľných v tejto krajine, ktoré vyplývajú z vnútroštátneho práva alebo medzinárodných dohôd, ktoré podpísala, ako aj prax smerujúcu k zabezpečeniu dodržiavania týchto pravidiel, pričom táto inštitúcia musí v súlade s článkom 25 ods. 2 smernice 95/46/ES zohľadniť všetky okolnosti týkajúce sa prenosu osobných údajov do tretej krajiny“ (odsek 75);

I. keďže činnosti spravodajských služieb a výmena informácií s tretími krajinami sú podľa zmlúv vylúčené z rozsahu pôsobnosti práva EÚ, pokiaľ ide o členské štáty, keďže sú zahrnuté do rozsahu nevyhnutného posúdenia primeranosti úrovne ochrany osobných údajov poskytovanej tretími krajinami, ako to potvrdil Súdny dvor Európskej únie v rozsudkoch Schrems I a Schrems II;

J. keďže normy ochrany údajov sa opierajú nielen o platné právne predpisy, ale aj o ich uplatňovanie v praxi, a keďže Komisia pri príprave svojho rozhodnutia posúdila len tieto právne predpisy a nie ich skutočné uplatňovanie v praxi;

K. keďže Komisia v súčasnosti uznáva 12 tretích krajín ako krajiny poskytujúce primeranú ochranu podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a nedávno v tejto súvislosti uzavrela rozhovory s Kórejskou republikou; keďže Spojené kráľovstvo je prvou krajinou, ktorej Komisia navrhuje vydať rozhodnutie o primeranosti podľa smernice o presadzovaní práva;

L. keďže prípad Spojeného kráľovstva sa odlišuje od všetkých predchádzajúcich posúdení primeranosti, pretože sa týka bývalého členského štátu EÚ, ktorý začlenil ustanovenia všeobecného nariadenia o ochrane údajov do svojho vnútroštátneho práva a okrem toho stanovil, že všetky „vnútroštátne právne predpisy odvodené od práva EÚ“ vrátane právnych predpisov, ktorými sa transponuje smernica o presadzovaní práva, sa budú naďalej uplatňovať aj po skončení prechodného obdobia;

I. **VŠEOBECNÉ NARIADENIE O OCHRANE ÚDAJOV**

Všeobecné pripomienky

1. konštatuje, že Spojené kráľovstvo je signatárom EDĽP a Dohovoru Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov; očakáva, že Spojené kráľovstvo zabezpečí rovnaký minimálny rámec ochrany údajov napriek tomu, že vystúpilo z Európskej únie;

2. víta záväzok Spojeného kráľovstva rešpektovať demokraciu a zásadu právneho štátu a chrániť a na vnútroštátnej úrovni uplatňovať základné práva, ako sú práva stanovené v EDĽP, vrátane vysokej úrovne ochrany údajov; pripomína, že je to nevyhnutný predpoklad na spoluprácu EÚ so Spojeným kráľovstvom; pripomína, že napriek tomu, že článok 8 EDĽP o práve na súkromie je súčasťou vnútroštátneho práva Spojeného kráľovstva prostredníctvom zákona o ľudských právach z roku 1998 a súčasťou common law prostredníctvom nového deliktu zneužitia súkromných informácií, vláda hlasovala proti začleneniu základného práva na ochranu údajov;

3. poukazuje na to, že EÚ sa pri vypracúvaní spoľahlivých pravidiel ochrany údajov podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov rozhodla pre prístup zameraný na ľudské práva, a preto vyjadruje hlboké znepokojenie nad verejnými vyhláseniami predsedu vlády Spojeného kráľovstva, v ktorých uviedol, že Spojené kráľovstvo sa bude snažiť odchýliť od pravidiel ochrany údajov EÚ a zaviesť vlastné „zvrchované“ kontroly v tejto oblasti; domnieva sa, že národná dátová stratégia Spojeného kráľovstva z roku 2020 predstavuje prechod od ochrany osobných údajov k širšiemu používaniu a výmene údajov, ktoré nie sú zlučiteľné so zásadami spravodlivosti, minimalizácie údajov a obmedzenia účelu podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov; konštatuje, že výbor EDPB vo svojich stanoviskách k primeranosti zdôraznil, že by to mohlo viesť k možným rizikám vo vzťahu k ochrane osobných údajov prenášaných z EÚ;

4. poukazuje na to, že právoplatné rozhodnutia o primeranosti vo veľkej miere prispievajú k ochrane základných práv jednotlivcov a právnej istote pre spoločnosti; zdôrazňuje však, že rozhodnutia o primeranosti založené na neúplnom posúdení a bez riadneho presadzovania zo strany Komisie môžu mať pri napadnutí na súde opačný účinok;

5. keďže posúdenie, ktoré vykonala Komisia pred predložením svojho návrhu vykonávacieho rozhodnutia, nebolo úplné ani v súlade s požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie na posudzovanie primeranosti, čo výbor EDPB zdôraznil vo svojich stanoviskách k primeranosti, v ktorých Komisii radí, aby ďalej posudzovala konkrétne aspekty práva a praxe Spojeného kráľovstva týkajúce sa hromadného zberu informácií, ich zverejňovania v zahraničí a medzinárodných dohôd v oblasti výmeny spravodajských informácií, ďalšieho využívania informácií zhromaždených na účely presadzovania práva a nezávislosti súdnych komisárov;

Presadzovanie všeobecného nariadenia o ochrane údajov

6. vyjadruje znepokojenie nad nedostatkom a často aj absenciou presadzovania všeobecného nariadenia o ochrane údajov zo strany Spojeného kráľovstva v čase, keď bolo stále členom EÚ; poukazuje najmä na nedostatok riadneho presadzovania zo strany Úradu komisára pre informácie Spojeného kráľovstva v minulosti; poukazuje na príklad komisára pre informácie (ICO), ktorý po zorganizovaní dvoch podujatí zainteresovaných strán uzavrel sťažnosť týkajúcu sa reklamných technológií a vypracoval správu (Update Report on Adtech), v ktorej uviedol, že „odvetvie reklamných technológií sa zdá byť v chápaní požiadaviek na ochranu údajov nevyspelé“, ale nevyužil žiadne zo svojich právomocí

v oblasti presadzovania práva ([17]); vyjadruje znepokojenie nad tým, že nepresadzovanie práva je štrukturálnym problémom, ako je stanovené v politike regulačných opatrení ICO, v ktorej sa výslovne uvádza, že „vo väčšine prípadov využijeme naše právomoci pri najzávažnejších prípadoch, ktoré predstavujú najvážnejšie porušenia povinností v oblasti práv na informácie. Zvyčajne ide o svojvoľné, úmyselné alebo nedbanlivé činy alebo opakované porušenia povinností týkajúcich sa práv na informácie, ktoré spôsobujú jednotlivcom ujmu alebo škodu“; zdôrazňuje, že v praxi to znamená, že v prípade veľkého počtu porušení právnych predpisov o ochrane údajov v Spojenom kráľovstve preto nebola zabezpečená náprava;

7. berie na vedomie národnú dátovú stratégiu Spojeného kráľovstva, aktualizovanú 9. decembra 2020, ktorá naznačuje prechod od ochrany osobných údajov k zvýšenému a širšiemu používaniu a výmene údajov; poukazuje na to, že postoj uvedený v stratégii, že „neposkytovanie údajov môže mať negatívny vplyv na spoločnosť“, nie je zlučiteľný so zásadami minimalizácie údajov a obmedzenia účelu podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov a primárneho práva;

8. berie na vedomie, že výbor pre ústavné veci v roku 2004 ([18]) a výbor pre verejné veci parlamentu Spojeného kráľovstva v roku 2014 ([19]) odporučili zabezpečiť nezávislosť ICO tým, že sa stane úradníkom parlamentu, ktorý by podliehal parlamentu a nebude ho už vymenúvať minister pre digitálne médiá a šport; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa toto odporúčanie nevykonalo;

Spracovanie údajov na účely imigračnej kontroly

9. berie na vedomie, že právne predpisy Spojeného kráľovstva o ochrane údajov obsahujú výnimku z určitých aspektov základných práv a zásad ochrany údajov, ako je právo prístupu a právo dotknutej osoby vedieť, komu boli jej údaje poskytnuté, ak by takáto ochrana „poškodzovala účinnú imigračnú kontrolu“; zdôrazňuje, že monitorovanie a dodržiavanie využívania výnimky sa musí vykonávať v súlade s normami stanovenými v referenčnom rámci primeranosti, ktorý vyžaduje zohľadnenie postupov a zásad, pričom poukazuje na to, že „je potrebné zohľadniť nielen obsah pravidiel vzťahujúcich sa na osobné údaje prenášané do tretej krajiny…, ale aj systém zavedený v záujme zabezpečenia účinnosti týchto pravidiel“; uznáva, že túto výnimku, ktorú môžu využiť všetci prevádzkovatelia v Spojenom kráľovstve, schválil úrad ICO a súd a možno ju uplatniť len na individuálnom základe a iba nevyhnutným a primeraným spôsobom; pripomína nedávno odhalené informácie, podľa ktorých bolo v súvislosti so údajmi spracúvanými ministerstvom vnútra týkajúcimi sa 146,75 milióna dotknutých osôb v čase od 1. apríla 2018 do 31. marca 2019 podaných 17 780 žiadostí o prístup a že imigračná výnimka bola v roku 2020 využitá vo viac ako 70 % žiadostí dotknutých osôb adresovaných ministerstvu vnútra ([20]); zdôrazňuje, že dokonca aj v prípadoch, keď ministerstvo vnútra využilo výnimku, nebol prístup k informáciám úplne zamietnutý, ale bol iba obmedzený na upravené dokumenty

10. konštatuje, že táto výnimka sa teraz vzťahuje na občanov EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve alebo vo vzťahu k občanom, ktorí takýto pobyt plánujú; vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že táto výnimka odstraňuje kľúčové možnosti zodpovednosti a prostriedkov nápravy, a zdôrazňuje, že nepredstavuje primeranú úroveň ochrany;

([17]) Lomas, N., *UK's ICO faces legal action after closing adtech complaint with nothing to show for it*, TechCrunch, San Francisco, 2020.

([18]) Siedma správa osobitného výboru pre ústavné veci, uverejnená Dolnou snemovňou 13. júna 2006. Bod 108 znie: „Považujeme za veľký prínos, ak komisár pre informácie bude priamo podliehať parlamentu a parlament bude financovať jeho úrad, a odporúčame, aby sa táto zmena zvážila, keď nastane príležitosť na zmenu právnych predpisov“.

([19]) Správa výboru pre verejnú správu s názvom Who's accountable? Relationships between Government and arm's-length bodies, uverejnená Dolnou snemovňou 4. novembra 2014. Bod 64 znie: „Komisár pre informácie a kráľovský inšpektorát pre väznice by mali byť vo väčšej miere nezávislé od vlády a mali by podliehať parlamentu. Komisár pre informácie, komisár pre verejné vymenovania a predseda výboru pre normy vo verejnom živote by sa mali stať úradníkmi parlamentu, ako je to už v prípade ombudsmana pre parlamentné otázky a zdravotníctvo a kontrolóra a generálneho audítora.“

([20]) Tlačová správa organizácie Open Rights Group z 3. marca 2021 s názvom Documents reveal controversial Immigration Exemption used in 70 % of access requests to Home Office.

11. opakuje svoje vážne znepokojenie nad výnimkou z práv dotknutých osôb v rámci imigračnej politiky Spojeného kráľovstva; opakuje svoje stanovisko, že pred vydaním právoplatného rozhodnutia o primeranosti je potrebné zmeniť výnimku týkajúcu sa spracúvania osobných údajov na imigračné účely v rámci zákona Spojeného kráľovstva o ochrane údajov, ako to opakovane vyjadril aj vo svojom uznesení z 12. februára 2020 o návrhu mandátu na rokovania o novom partnerstve so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska ([21]) a v stanovisku Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci z 5. februára 2021 ([22]); vyzýva Komisiu, aby sa snažila o zrušenie imigračnej výnimky alebo aby zabezpečila jej reformu tak, aby výnimka a jej používanie poskytovali dotknutým osobám dostatočné záruky a neporušovali normy, ktorých splnenie sa od tretej krajiny očakáva;

Hromadné sledovanie

12. pripomína odhalenie hromadného sledovania vykonávaného Spojenými štátmi a Spojeným kráľovstvom, ktoré zverejnil oznamovateľ Edward Snowden; pripomína, že program Tempora Spojeného kráľovstva, ktorý spravuje komunikačné ústredie vlády Spojeného kráľovstva (GCHQ), zachytáva komunikáciu v reálnom čase prostredníctvom hlavných internetových optických káblov a zaznamenáva údaje tak, aby sa neskôr dali spracovať a vyhľadať; pripomína, že toto hromadné sledovanie komunikačného obsahu a metaúdajov sa uskutočňuje bez ohľadu na to, či existujú nejaké konkrétne podozrenia alebo cieľové údaje;

13. pripomína, že v rozsudkoch Schrems I a Schrems II Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že hromadný prístup k obsahu súkromnej komunikácie sa dotýka podstaty práva na súkromie a že v takýchto prípadoch sa test nevyhnutnosti a proporcionality už nevyžaduje; zdôrazňuje, že tieto zásady sa vzťahujú na prenos údajov do iných tretích krajín ako USA vrátane Spojeného kráľovstva;

14. pripomína svoje zistenie uvedené v uznesení z 12. marca 2014, že programy hromadného sledovania všetkých ľudí bez rozdielu, ktoré nie sú založené na podozreniach a ktoré vykonáva spravodajská agentúra Spojeného kráľovstva GCHQ, sú nezlučiteľné so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality v demokratickej spoločnosti a nie sú podľa právnych predpisov EÚ o ochrane údajov primerané; uznáva, že Spojené kráľovstvo odvtedy výrazne zreformovalo svoje právne predpisy týkajúce sa sledovania a zaviedlo záruky, ktoré presahujú podmienky vymedzené Súdnym dvorom Európskej únie (SDEÚ) v rozsudku vo veci Schrems II ([23]), a záruky stanovené v právnych predpisoch väčšiny členských štátov o sledovaní; víta najmä zabezpečenie úplného prístupu k účinným prostriedkom súdnej nápravy; pripomína, že osobitný spravodajca OSN pre právo na súkromie privítal silné záruky zavedené zákonom o vyšetrovacích právomociach (IPA) z roku 2016, pokiaľ ide o nevyhnutnosť, proporcionalitu a nezávislé schválenie súdnym orgánom;

15. pripomína, že Európsky súd pre ľudské práva v septembri 2018 potvrdil, že programy masového zachytávania a uchovávania údajov Spojeného kráľovstva vrátane programu Tempora sú „nezákonné a nezlučiteľné s predpokladmi demokratickej spoločnosti“ ([24]);

16. považuje za neprijateľné, že v návrhoch rozhodnutí o primeranosti sa nezohľadňuje nedostatočné obmedzenie využívania právomocí Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o hromadné údaje, ani skutočné využívanie operácií Spojeného kráľovstva a Spojených štátov zameraných na sledovanie, ako na ne poukázal Edward Snowden, vrátane skutočností, že;

a) ICO alebo súdy nevykonávajú účinný zásadný dohľad nad využívaním výnimky týkajúcej sa národnej bezpečnosti v právnych predpisoch Spojeného kráľovstva o ochrane údajov;

b) obmedzenie využívania „právomocí v oblasti hromadných údajov“ zo strany Spojeného kráľovstva nie je stanovené v samotnom práve, ako to vyžaduje Súdny dvor Európskej únie (ale toto obmedzenie je skôr ponechané na výkonnú moc pod podmienkou „rešpektujúceho“ súdneho preskúmania);

([21]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0033.

([22]) Stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci k uzavretiu v mene Únie Dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej a Dohody medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska o bezpečnostných postupoch pri výmene a ochrane utajovaných skutočností, LIBE_AL(2021)680848.

([23]) Rozsudok zo 16. júla 2020, Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559.

([24]) Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. septembra 2018, Big Brother Watch a iní/Spojené kráľovstvo, žiadosti č. 58170/13, 62322/14, 24960/15.

c) opis „sekundárnych údajov“ (metaúdajov) v návrhoch rozhodnutí je veľmi zavádzajúci a nezahŕňa skutočnosť, že takéto údaje môžu odhaľovať veľa informácií a narúšať súkromie a že sú predmetom sofistikovaných automatizovaných analýz (ako to konštatoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku *Digital Rights Ireland*) ([25]), pričom podľa práva Spojeného kráľovstva nie sú metaúdaje zmysluplne chránené pred nenáležitým prístupom, hromadným zhromažďovaním a analýzami založenými na umelej inteligencii zo strany spravodajských agentúr Spojeného kráľovstva;

d) agentúry Five Eyes, najmä GCHQ a Národná bezpečnostná agentúra (NSA), si v praxi vymieňajú všetky spravodajské informácie;

poukazuje na to, že v súvislosti so Spojenými štátmi sa na občanov Spojeného kráľovstva navyše vzťahujú isté neformálne záruky stanovené medzi GCHQ a NSA; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že tieto záruky by nechránili občanov EÚ alebo osoby s pobytom v EÚ, ktorých údaje by mohli byť predmetom následných prenosov a výmeny údajov s NSA;

17. vyzýva členské štáty, aby so Spojeným kráľovstvom uzatvorili protišpionážne dohody, a vyzýva Komisiu, aby využila svoje kontakty s partnermi v Spojenom kráľovstve a dala najavo, že ak nedôjde k zmene právnych predpisov a praxe Spojeného kráľovstva v oblasti sledovania, jedinou uskutočniteľnou možnosťou na uľahčenie rozhodnutí o primeranosti by bolo uzavretie „protišpionážnych dohôd“ s členskými štátmi;

Následné prenosy

18. rozhodne zdôrazňuje, že v zákone o vystúpení z Európskej únie z roku 2018 sa stanovuje, že judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vytvorená pred koncom prechodného obdobia sa stane „ponechaným právom Únie“ a bude teda pre Spojené kráľovstvo právne záväzná; poukazuje na to, že Spojené kráľovstvo je pri posudzovaní primeranosti iných tretích krajín viazané zásadami a podmienkami vymedzenými v rozsudkoch Súdneho dvora EÚ vo veci Schrems I a Schrems II; vyjadruje znepokojenie nad tým, že súdy Spojeného kráľovstva už však nebudú uplatňovať chartu; poukazuje na to, že Spojené kráľovstvo už nepatrí do jurisdikcie Súdneho dvora EÚ, ktorý je najvyššou inštanciou, ktorá môže vykladať chartu;

19. poukazuje na to, že pravidlá Spojeného kráľovstva, ktoré sa vzťahujú na výmenu osobných údajov podľa zákona o digitálnom hospodárstve z roku 2017 a na následné prenosy výskumných údajov, zjavne nie sú „v podstate rovnocenné“ s pravidlami stanovenými vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov, ako ich vykladá Súdny dvor Európskej únie;

20. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Spojené kráľovstvo si udelilo právo vyhlásiť, že iné tretie krajiny alebo územia poskytujú primeranú ochranu údajov, a to bez ohľadu na to, či EÚ dotknutej tretej krajine alebo územiu priznala status poskytovania takejto ochrany; pripomína, že Spojené kráľovstvo už vyhlásilo, že Gibraltár takúto ochranu poskytuje, hoci EÚ tak neurobila; vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že štatút primeranosti pre Spojené kráľovstvo by preto viedol k obchádzaniu pravidiel EÚ upravujúcich prenosy do krajín alebo na územia, ktoré sa podľa práva EÚ nepovažujú za primerané;

21. berie na vedomie, že Spojené kráľovstvo 1. februára 2021 zaslalo žiadosť o pristúpenie ku komplexnej a progresívnej dohode o transpacifickom partnerstve (CPTTP) najmä s cieľom „využívať moderné pravidlá digitálneho obchodu, ktoré umožňujú voľný tok údajov medzi členmi, odstraňujú zbytočné prekážky pre podniky [atď.]“; so znepokojením konštatuje, že na osem z 11 členov CPTTP sa nevzťahuje rozhodnutie o primeranosti zo strany EÚ; vyjadruje veľké znepokojenie nad potenciálnymi následnými prenosmi osobných údajov občanov EÚ a osôb s pobytom v EÚ do týchto krajín, ak sa Spojenému kráľovstvu udelí rozhodnutie o primeranosti ([26]);

([25]) Rozsudok Súdneho dvora z 8. apríla 2014, Digital Rights Ireland Ltd proti Minister for Communications, Marine and Natural Resources a i. a Kärntner Landesregierung a i., C-293/12 a C-594/12, ECLI:EU:C:2014:238.

([26]) Tlačová správa ministerstva pre medzinárodný obchod Spojeného kráľovstva z 30. januára 2021 s názvom UK applies to join huge Pacific free trade area CPTPP.

22. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia neposúdila potenciálne riziká a vplyv dohody o komplexnom hospodárskom partnerstve medzi Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a Japonskom, ktorá obsahuje ustanovenia o osobných údajoch a úrovni ochrany údajov;

23. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v prípade, že Spojené kráľovstvo zahrnie ustanovenia o prenosoch údajov do budúcich obchodných dohôd, okrem iného aj obchodných dohôd medzi Spojeným kráľovstvom a Spojenými štátmi, úroveň ochrany stanovená vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov by bola narušená;

II. **SMERNICA O PRESADZOVANÍ PRÁVA V OBLASTI OCHRANY ÚDAJOV**

24. zdôrazňuje, že Spojené kráľovstvo je prvou krajinou, v prípade ktorej Komisia navrhla prijatie rozhodnutia o primeranosti podľa smernice (EÚ) 2016/680;

25. berie na vedomie dohodu o cezhraničnom prístupe k údajom medzi Spojeným kráľovstvom a Spojenými štátmi ([27]) podľa amerického zákona o objasnení zákonného používania údajov v zahraničí (zákon CLOUD), ktorou sa uľahčujú prenosy na účely presadzovania práva; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že to umožní neoprávnený prístup orgánov USA k osobným údajom občanov EÚ a osôb s pobytom v EÚ; stotožňuje sa s obavami výboru EDPB, že záruky poskytnuté v zastrešujúcej dohode medzi EÚ a USA ([28]) uplatňované *mutatis mutandis* nemusia spĺňať kritériá jasných, presných a prístupných pravidiel, pokiaľ ide o prístup k osobným údajom, alebo nemusia byť dostatočne zakotvené, aby boli účinné a vykonateľné podľa práva Spojeného kráľovstva;

26. pripomína, že rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-623/17 sa musí vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje štátnemu orgánu na účely ochrany národnej bezpečnosti uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť vyžadujúcu všeobecné a nediferencované odovzdávanie údajov o prenose dát a polohe štátnym bezpečnostným a spravodajským službám;

27. konštatuje, že v tomto prípade Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že hromadný zber údajov, vykonaný v Spojenom kráľovstve podľa zákona o úprave vyšetrovacích právomocí z roku 2000, bol nezákonný; poukazuje na to, že uvedený zákon bol odvtedy nahradený zákonom o vyšetrovacích právomociach (zákon IPA z roku 2016) s cieľom posilniť zásady nevyhnutnosti a proporcionality; zdôrazňuje, že podľa zákona IPA z roku 2016 zachytávanie údajov podlieha súdnemu dohľadu a jednotlivcom sa umožňuje prístup k ich údajom a poskytuje možnosť podávať sťažnosti na súde pre kontrolu vyšetrovacích právomocí; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že zákon IPA z roku 2016 naďalej umožňuje hromadné uchovávanie údajov;

28. vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi správami, podľa ktorých je systém hromadného zberu a uchovávania údajov súčasťou testovania ministerstvom vnútra Spojeného kráľovstva, ktoré bolo vykonané na základe zákona IPA 2016;

29. pripomína, že Európsky parlament vo svojom uznesení z 12. februára 2020 zdôraznil, že „Spojené kráľovstvo nemôže mať priamy prístup k údajom z informačných systémov EÚ ani sa zúčastňovať na riadiacich štruktúrach agentúr EÚ v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pričom akákoľvek výmena informácií vrátane osobných údajov so Spojeným kráľovstvom by mala podliehať prísnym zárukám, podmienkam auditu a dohľadu vrátane rovnakej úrovne ochrany osobných údajov, akú poskytuje právo EÚ“; berie na vedomie zistené nedostatky týkajúce sa spôsobu, akým Spojené kráľovstvo vykonávalo právne predpisy v oblasti ochrany údajov v čase, keď bolo stále členom EÚ; pripomína, že Spojené kráľovstvo zaznamenávalo a uchovávalo kópiu Schengenského informačného systému (SIS); očakáva, že orgány presadzovania práva Spojeného kráľovstva budú pri výmene osobných údajov v budúcnosti v plnej miere dodržiavať platné pravidlá; pripomína, že Spojené kráľovstvo má stále prístup k niektorým databázam EÚ v oblasti presadzovania práva, avšak len na základe pozitívnej/negatívnej lustrácie, a je právne vylúčené z prístupu do SIS;

([27]) Dohoda medzi vládou Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a vládou Spojených štátov amerických z 3. októbra 2019 o prístupe k elektronickým údajom na účely boja proti závažnej trestnej činnosti.

([28]) Dohoda medzi Spojenými štátmi americkými a Európskou úniou o ochrane osobných informácií v súvislosti s predchádzaním trestným činom, ich vyšetrovaním, odhaľovaním a stíhaním (Ú. v. EÚ L 336, 10.12.2016, s. 3).

30. vyjadruje znepokojenie nad náhodným vymazaním 400 000 záznamov z registra trestov Národného policajného počítačového systému Spojeného kráľovstva, k odhaleniu ktorého došlo v januári 2021; zdôrazňuje, že to nevzbudzuje dôveru v úsilie Spojeného kráľovstva o ochranu údajov na účely presadzovania práva;

31. konštatuje, že v návrhu rozhodnutia o primeranosti sa dôkladne posudzujú práva každého orgánu Spojeného kráľovstva splnomocneného vnútroštátnym právom na zachytávanie a uchovávanie osobných údajov z dôvodov národnej bezpečnosti; okrem toho víta skutočnosť, že podrobné správy o dohľade týkajúce sa orgánov zodpovedných za spoločenstvo spravodajských služieb poskytujú informácie o súčasnej praxi Spojeného kráľovstva v oblasti sledovania; vyzýva Komisiu, aby ďalej posudzovala a monitorovala druhy komunikačných údajov, ktoré patria do právomoci Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o uchovávanie a zákonné zachytávanie údajov;

32. poukazuje na to, že Dohoda o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom obsahuje hlavy týkajúce sa výmeny údajov o DNA, odtlačkoch prstov a evidencii vozidiel, prenosu a spracúvania údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR), spolupráce v oblasti prevádzkových informácií a spolupráce s Europolom a Eurojustom, ktoré budú platiť bez ohľadu na rozhodnutie o primeranosti; pripomína však znepokojenie, vyjadrené v stanovisku Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci z februára 2021 k dohode o obchode a spolupráci, a to pokiaľ ide o osobitné použitie a dlhšie uchovávanie osobných údajov, ktoré boli Spojenému kráľovstvu umožnené na základe hláv dohody o obchode a spolupráci týkajúcich sa Prümskej zmluvy a PNR a ktoré nie sú v súlade so spôsobom, akým členské štáty používajú a uchovávajú údaje; pripomína právo predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie s cieľom overiť zákonnosť navrhovanej medzinárodnej dohody, a najmä jej zlučiteľnosť s ochranou základného práva ([29]);

Závery

33. vyzýva Komisiu, aby podniky v EÚ ubezpečila, že rozhodnutie o primeranosti poskytne pevný, dostatočný a na budúcnosť orientovaný právny základ pre prenosy údajov; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby toto rozhodnutie o primeranosti bolo v prípade preskúmania Súdnym dvorom Európskej únie považované za prijateľné, a tiež zdôrazňuje, že všetky odporúčania uvedené v stanovisku EDPB by sa preto mali zohľadniť;

34. víta, že rozhodnutia o primeranosti budú platiť len štyri roky, keďže Spojené kráľovstvo sa teraz, keď už nie je členským štátom EÚ, môže rozhodnúť zmeniť právne predpisy podliehajúce posúdeniu primeranosti vykonávaného Komisiou; vyzýva Komisiu, aby zatiaľ naďalej monitorovala úroveň ochrany údajov v Spojenom kráľovstve v právnych predpisoch aj v praxi a aby pred obnovením rozhodnutia o primeranosti v roku 2025 vykonala dôkladné posúdenie;

35. zastáva názor, že prijatím dvoch vykonávacích rozhodnutí, ktoré nie sú v súlade s právom EÚ, bez toho, aby sa riešili všetky obavy vyjadrené v tomto uznesení, Komisia prekračuje rámec vykonávacích právomocí, ktoré na ňu boli prenesené nariadením (EÚ) 2016/679 a smernicou (EÚ) 2016/680; preto namieta proti týmto dvom vykonávacím aktom na tom základe, že návrhy vykonávacích rozhodnutí nie sú v súlade s právom EÚ;

36. vyzýva Komisiu, aby zmenila príslušné dva návrhy vykonávacích rozhodnutí s cieľom dosiahnuť ich úplný súlad s právom a judikatúrou EÚ;

37. žiada, aby vnútroštátne orgány pre ochranu osobných údajov pozastavili prenos osobných údajov, ktoré môžu byť predmetom nediferencovaného prístupu spravodajských orgánov Spojeného kráľovstva, ak Komisia prijme svoje rozhodnutia o primeranosti vo vzťahu k Spojenému kráľovstvu predtým, ako Spojené kráľovstvo vyrieši uvedené problémy;

38. vyzýva Komisiu a príslušné orgány Spojeného kráľovstva, aby vypracovali akčný plán s cieľom čo najskôr riešiť nedostatky zistené v stanoviskách EDPB a ďalšie otvorené otázky týkajúce sa ochrany údajov v Spojenom kráľovstve, čo musí byť predpokladom konečného rozhodnutia o primeranosti;

39. vyzýva Komisiu, aby naďalej dôkladne monitorovala úroveň ochrany údajov, ako aj právne predpisy a prax v oblasti hromadného sledovania v Spojenom kráľovstve; poukazuje na to, že v kapitole V všeobecného nariadenia o ochrane údajov existujú iné právne možnosti prenosu osobných údajov do Spojeného kráľovstva; pripomína, že v súlade s usmerneniami výboru EDPB musia byť prenosy, na ktoré sa vzťahujú výnimky pre osobitné situácie podľa článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, výnimočné;

([29]) Uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu rozhodnutia Komisie o primeranej úrovni ochrany osobných údajov obsiahnutých v osobných záznamoch o cestujúcich (PNR) postúpených Úradu USA pre colnú správu a ochranu hraníc (Ú. v. EÚ C 103 E, 29.4.2004, s. 665).

40. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia ponechala bez povšimnutia výzvy Európskeho parlamentu na pozastavenie štítu na ochranu osobných údajov, kým orgány USA nezabezpečia súlad s jeho podmienkami, ale namiesto toho vždy uprednostnila „monitorovanie situácie“ bez akéhokoľvek konkrétneho výsledku, pokiaľ ide o ochranu údajov jednotlivcov a právnu istotu podnikov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby sa poučila z minulosti a zohľadňovala výzvy Európskeho parlamentu a odborníkov, pokiaľ ide o prijímanie a monitorovanie minulých rozhodnutí o primeranosti, a aby riadne presadzovanie právnych predpisov EÚ o ochrane údajov neponechávala na Súdny dvor Európskej únie na základe sťažností jednotlivcov;

41. vyzýva Komisiu, aby dôkladne monitorovala právne predpisy a prax v oblasti ochrany údajov v Spojenom kráľovstve, aby v prípade akýchkoľvek budúcich zmien režimu ochrany údajov Spojeného kráľovstva okamžite informovala Európsky parlament a konzultovala s ním a aby v novom inštitucionálnom rámci pridelila Európskemu parlamentu kontrolnú úlohu, a to aj v prípade relevantných orgánov, ako je Osobitný výbor pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva a justičnú spoluprácu;

o

o o

42. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii, členským štátom a vláde Spojeného kráľovstva.